

Dato: 8. marts 2012

Til: Bestyrelsen

Fra: Administrationen

Øget genanvendelse af dagrenovation - betydende aspekter

I det følgende angives en række aspekter, som efter administrationens vurdering må tillægges betydning ved beslutning om valg af nyt dagrenovationskoncept.

Aspekterne, hvoraf en række trækker i hver sin retning, er ikke angivet i prioriteret rækkefølge. Betydningen af de enkelte aspekter såvel som den indbyrdes afvejning må bero på en konkret vurdering.

Aspekterne er tematiseret i det følgende:

Miljøeffekt

Den miljømæssige indikator for affaldshåndterings miljøeffekt er i lovens forstand affaldshierarkiet: Den kommunale affaldshåndtering skal som udgangspunkt ske i overensstemmelse med affaldshierarkiet (som dog kan fraviges for særlige affaldsstrømme, hvis det er begrundet i en livscyklusbetragtning).

Det bemærkes, at der i praksis sjældent foreligger livscyklusbetragtninger til grund for beslutninger om systemvalg.

Systemer, der medfører det højeste "løft" i affaldshierarkiet, må foretrækkes.

Økonomi

Der er i princippet ikke nogen øvre grænse for, hvor langt det vil være muligt at gå i forhold til at løfte affald opad i affaldshierarkiet. Der vil imidlertid altid være sammenhæng mellem graden af raffinement i affaldshåndteringen og de heraf afledte omkostninger. En hvilken som helst systemændring må vurderes i forhold til de med ændringen forbundne omkostninger, som i overensstemmelse med forureneren-betaler-princippet skal betales af systemets brugere.

Systemer, som resulterer i det for brugeren lavest mulige renovationsgebyr, må foretrækkes.

Teknologi

Systemer kan basere sig på forskellige typer af teknologi, som kan være mere eller mindre avanceret, og som kan være mere eller mindre afprøvet i fuld skala. Aarhus Kommunes nu nedlukkede system med mekanisk sortering af grønne hhv. sorte poser er et eksempel på et relativt højteknologisk og samtidig uprøvet system, som viste sig ikke at fungere tilfredsstillende i praksis.

Systemer, som baserer sig på enkel, afprøvet og dokumenteret teknologi, må foretrækkes.

Accept fra brugerne

Systemer vil kunne opfattes som mere eller mindre meningsfulde af brugerne. Det gode – men desværre sande – eksempel på meningsløshed er historien om kommunen, som opfordrede borgerne til at sortere deres affald, selv om alt indsamlet affald efterfølgende blev afleveret i det samme forbrændingsanlæg.

Der vil naturligvis altid være brugere, som opfatter enhver forandring som et belastende tilbageskridt. Det rækker imidlertid ikke ved den grundlæggende antagelse om, at enhver systemændring uden videre skal kunne forklares af afsenderen og accepteres af modtagerne. Systemer, som "trækkes ned over hovedet" på brugerne, må afvises.

Da forskellige brugersegmenter vil have forskellige tærskler for accept, kan det eventuelt overvejes at indføre ydelsesdifferentiering.

Systemer, som må kunne forventes at opnå accept hos brugerne, må foretrækkes.

Brugerens oplevelse af kompleksitet

Jo mere raffineret kildesorteringen er, jo større krav stiller det til brugeren. Det må i den sammenhæng vurderes, om der er en øvre grænse for, hvad der kan overlades til brugeren med hensyn til sorteringsgrad. For en lang række materialetyper vil sortering være uproblematisk; men for andre materialetyper kan sorteringen være endog meget vanskelig. Som eksempel på kildesortering, som vil være meget vanskelig for de fleste brugere at udføre korrekt, kan nævnes sortering af plast i forskellige typer (HDPE, LDPE, PP, PA, PS, PVC osv.).

Et alternativ til raffineret kildesortering er kildeopdeling, hvor brugeren populært sagt "grovsorterer" affaldet i visse nærmere definerede materialetyper med henblik på efterfølgende (fortrinsvis maskinel) finsortering.

Systemer, som brugeren opfatter som enkle og intuitive, og som må forventes at kunne resultere i høj effektivitet ved begrænset uddannelse/vejledning af brugeren, må foretrækkes.

Følsomhed over for utilsigtet brug

Systemer kan være mere eller mindre følsomme over for utilsigtet brug (fx i form af fejlsorteringer). Utilsigtet brug refererer i denne sammenhæng til, at brugeren kan have manglende evne såvel som vilje til at bruge systemet som tilsigtet. Det må antages, at utilsigtet brug i et vist omfang kan henføres til systemkonceptet. Ved indsamling af fx plast fra husholdninger nytter det ikke, hvis den tilsigtede genanvendelse umuliggøres af, at der utilsigtet optræder tilsudsat plast i den indsamlede mængde.

Systemer med mindst mulig følsomhed over for utilsigtet brug må foretrækkes.

Antal beholdere på den enkelte ejendom

Systemer, som er baseret på kildesortering eller kildeopdeling, vil kræve et opsamlingssystem, som muliggør den ønskede opdeling, fx i form af opdelte beholdere eller flere beholdere. Det bemærkes i den forbindelse, at ikke alle opsamlingsselementer nødvendigvis skal opstilles hos den enkelte bruger, idet dele af opsamlingssystemet vil kunne etableres som et bringesystem(er). Eksempler herpå er flaskekuber og genbrugsstationer.

Det må i den forbindelse antages, at der vil være en øvre grænse for omfanget af materiel til opstilling hos den enkelte bruger (både i art, antal og størrelse). Da forskellige brugere/grundejere vil have forskellige muligheder (tærskler) for opstilling af materiel, kan det eventuelt overvejes at indføre beholderdifferentiering.

Systemer, som beslaglægger mindst muligt areal/volumen hos den enkelte bruger, må foretrækkes.

Oplevet grad af service

Systemer kan forudsætte større eller mindre grad af involvering fra den enkelte bruger, ikke blot i forhold til forventningerne til brugerens aktive medvirken til sortering, men også i forhold til fx at flytte affaldsbeholdere. Hjemmekompostering er et eksempel på en løsning, som kræver en vist involvering af brugeren. Skel-skel-løsninger, hvor brugeren selv skal stille sin beholder frem til skel i forbindelse med tømning, er et andet eksempel.

Systemer, som giver brugeren størst mulig service, må foretrækkes.

In-house eller udliciteret drift

Reno Djurs har i sin 15-årige levetid fortrinsvis baseret sin drift på SRO-princippet - Styring, Regulering, Overvågning. Udgangspunktet har været, at specialiserede tjenesteydelser købes på markedet frem for selv at producere ydelserne. Denne strategi har resulteret i ydelser af høj kvalitet, lave (markeds)priser og stor fleksibilitet/omstillingsevne.

Det anbefales, at den hidtidige strategi fastholdes ved fremtidige systemtilpasninger.

Systemer, som baserer sig på tjenesteydelser, som kan købes på markedet, må foretrækkes.

Arbejds miljø

Reno Djurs I/S har tradition for at såvel indsamling som behandling af affald sker med en høj standard for arbejdsmiljø og sikkerhed. Indsamlingssystemer kan tilrettelægges med forskellig grad herfor, men det vurderes, at der for alle systemer kan iværksættes tiltag, der stiller disse lige i henhold hertil. I forhold til afsætningen af affald, skal arbejdsmiljøforhold på genanvendelses- og sorteringsanlæg vurderes op mod arbejdsmiljøforhold på forbrændingsanlæg, der vurderes som gode og sikre. Her gælder, at der især på sorteringsanlæg og anlæg for organisk affald skal være stor fokus for at opnå en høj standard for arbejdsmiljø og sikkerhed. Endvidere kan der være forskelle på standarderne ved afsætning af genbrugelige materialer som f.eks. plastik til fjernøsten i forhold til Europa.

Systemer og behandlingsanlæg, der sikrer en høj standard for arbejdsmiljø og sikkerhed, må foretrækkes.